

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Poindexter nič ne obžaluje — Kritični so tudi mnogi konservativci — Ali misli Reagan Northa in Poindexterja pomilostiti?

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je nadaljeval s svojim pričevanjem pred posebnima kongresnima odboroma, ki preiskujeta iransko-kontras afero, adm. John M. Poindexter. Vprašanja so stavljali člani odbora, ki so se pa bolj zanimali za podajanje lastnih izjav in mnenj kot za iskanje več podatkov. Poindexter ni nič posebej novega povedal, ponovno pa je branil svojo odločitev, da predsedniku Reaganu ne bo nič povedal o tem, da bo uporabljen prebitek, pridobljen pri prodaji orožja Iranu, za tajno financiranje kontras. Tudi nekateri republikanci, ki sicer branijo administracijo glede podpiranja kontras, so bili kritični do Poindexterja radi te odločitve, največ pa seveda demokrati. Demokrati in nekateri republikanci so menili, da je bil načrt o financiranju kontras tako politično nevaren za Reagana, da bi moral predsednik sam dati zadnjo besedo, ne pa njegov svetovalec, Poindexter. Admiral je trdil, da ni smatral odločitve za kakšno spremembo v Reaganovi politiki, le kot nov način izvrševanja že znane in jasno določene Reaganove politike do kontras in sandinistov.

Radi nasprotujočih si izjav Poindexterja in Northa ter dejstva, da sta ta dva pred odhodom iz službe uničila toliko pomembnih dokumentov, so mnogi vplivni kongresniki mnenja, da jim ne bo uspelo odkriti vseh ključnih podrobnosti iransko-kontras afere. To je rekel včeraj npr. sen. Daniel Inouye, ki vodi senatni odbor.

Včeraj je kong. Louis Stokes vprašal Poindexterja, ali kaj ve o tem, da je predsednik Reagan razmišljal o možni predsedniški pomilostitvi za njega in Northa. Admiral je rekel, da o tej možnosti nič ne ve, v Beli hiši so pa zelo previdni glede tega. Taka pomilostitev bi utegnila spomniti javnost na izid Watergateske afere, ko je takratni predsednik Gerald R. Ford pomilostil svojega prednika Richarda M. Nixona. Po zakonu pa ima predsednik ZDA pravico pomilostiti take osebe kot sta Poindexter in North.

Kot kaže, bosta odbora danes končala s Poindexterjem. Sledil mu bo neki James Radzimski, bivši uslužbenec Nacionalnega varnostnega sveta v Beli hiši, ki bo zaslišan glede tega, kako so ravnali v tem svetu in Beli hiši sploh z najbolj zaupnimi dokumenti. Po Radzimskiju bo na vrsti pravosodni tajnik Edwin Meese.

Danes bosta dva kuvejska tankerja registrirana pod ameriško zastavo — Kuvejt noče ameriških oporišč na svojem ozemlju

KUVEJT — Od danes bosta registrirana kot ameriški ladji pod ameriško zastavo dva kuvejska tankerja. Spremljale ju bodo v vodah Perzijskega zaliva ameriške bojne ladje. V kratkem bo kar 11 kuvejskih tankerjev registriranih pod ameriško zastavo. ZDA imajo v Perzijskem zalivu 15 bojnih ladij, ki sodelujejo v tej sporni akciji. Iranci so rekli, da bodo kuvejske tankerje napadli, po potrebi tudi ameriške bojne ladje, ker Kuvejt podpira Irak v iransko-iraški vojni.

Šejk Saad al-Abdullah al-Sabah, ki vodi kuvejsko vlado, je pa dejal, da kljub večji in tvegani ameriški angažiranosti v korist Kuvejtu, njegova država ni pripravljena sprejeti na svojem ozemlju ameriških vojaških oporišč. Tankerji, ki nosijo oz. bodo nosili ameriško zastavo, je dejal Sabah, smatrajo sedaj

za ameriške in ne kuvejske tankerje. Kuvejt je pripravljen nudi druge vrste podpore ameriškim ladjam, je dejal Sabah, o kakih mornariških ali letalskih oporiščih pa ni govora. V svojih izjavah na tiskovni konferenci je Sabah očitno skušal distancirati svojo državo od ameriškega angažiranja v prid Kuvejta kljub temu, da je Kuvejt sam prosil za tako pomoč.

Iranski predstavniki še vedno podajajo borbene izjave glede ameriške navzočnosti v Perzijskem zalivu, doslej pa so bili Iranci zelo previdni do ameriških ladij in niso povzročili nobenega hujšega incidenta. V Beli hiši menijo, da se bo ta iranska politika nadaljevala, pripravljeni pa da so na vsako možnost.

Nikaragva v prvi polovici 1987 prejela več pošiljk sovjetskega orožja

WASHINGTON, D.C. — Ameriške obveščevalne službe so ugotovile, da je ZSSR v prvi polovici tega leta dobavila Nikaragvi vojaško opremo v skupni vrednosti več kot 300 milijonov dolarjev. Sovjeti pošiljajo vsakovrstno orožje, tako tudi protitankovske rakete. To kljub temu, da kontras gverilci nimajo tankov. V zadnjih sedmih letih se je nikaragveška vojska povečala od 24.000 rednih vojakov na 75.000. Vojska v Nikaragvi je tako največja in najbolj sodobno opremljena v vsej srednji Ameriki.

Pentagon je objavil te podatke ravno v času, ko Reaganova administracija namerava prositi zvezni kongres za odobritev dolgoročnega načrta, po katerem bi ZDA vojaško podpirale kontras gibanje.

— **Kratke vesti** —

Rochester, Minn. — Sodnika Vrhovnega sodišča Harryja A. Blackmuna zdravijo na znani Mayo kliniki. Blackmun, ki je star 79 let, ima rak na prostati. Imenoval ga je bil predsednik Nixon, a ga je Blackmun razočaral, ko je bil avtor odločitve Vrhovnega sodišča, ki je uzakonil splav. Zdravniki pravijo, da pričakujejo Blackmunovo ozdravitev.

New York, N.Y. — Včeraj je Varnostni svet Združenih narodov glasoval za resolucijo, ki zahteva konec iransko-iranski vojni. Za resolucijo so glasovali vsi člani VS, tako ZDA kot ZSSR in Kitajska. Irak je resolucijo podprl, Iran pa jo je odklonil. Iranci trdijo, da ne bodo sprejeli veljavnosti nobene take resolucije, ki ne določa Irak za napadalca v tej vojni.

Lizbona, Po. — Na parlamentarnih volitvah si je socialdemokratska stranka priborila absolutno večino. Komunisti so dobili 11% vseh oddanih glasov. Predsednik vlade Anibal Cavaco Silva je dejal, da namerava njegova vlada nuditi več možnosti privatnemu kapitalu v gospodarstvu.

Tel Aviv, Iz. — Na obisku v Izraelu je egiptovski zunanji minister. Pozval je Izraelce, naj sodelujejo v organizaciji mednarodne mirnovne konference, Izraelci pa želijo konferenco, ki se je bi udeležile le države Sredozemlja.

Moskva, ZSSR — Sovjetski voditelj Mihael Gorbačov se je v Kremlju sestal z afganskim voditeljem Nadjibullahom. Govorila sta o »nadaljnjih« korakih v zvezi s poskusom, doseči premirje v deželi.

Pariz, Fra. — Francoska vlada je pretrgala diplomatske odnose z Iranom, ker Iran nudi zatočišče v pariškem veleposlaništvu osebi, osumljeni terorističnih aktivnosti.

Iz Clevelanda in okolice

Tarok turnir—

Na Slovenski pristavi bo v nedeljo, 2. avgusta, ob 3.30 pop. turnir igralcev taroka. Tarok je igra s posebnimi kartami. Turnir bo vodil g. Jože Košir. Igralci taroka so vabljeni na ta turnir, prav tako navijači.

Izlet—

Klub upokojencev na St. Clair Ave. pripravlja izlet z avtobusom v mesto Vermilion in okolico za prihodnji torek, 28. julija. Avtobus bo odpeljal ob 9. dop., prostih je še nekaj sedežev. Ako se zanimate za ta izlet, kličite za rezervacijo in več informacije go. M. Kaus na 585-2603 ali pa g. S. Franka na 391-9761.

Dober uspeh—

Preteklo nedeljo je bil na Slovenski pristavi piknik Misijske Znamkarske Akcije, ki je zelo lepo uspel. Na str. 3 je nekaj slik iz tega piknika.

Lepo na Lovski farmi—

Preteklo nedeljo sta Primorski klub in Lovski klub priredila skupni piknik na Lovski farmi. Kosilo je bilo dobro, obisk tudi.

Novi grobovi

Harry J. Glavic

Umrli je Harry J. Glavic, oče Donne Relic, Johna, Lynn Vilt in Marka, 7-krat stari oče, brat Johna, Josepha, Williama, Rose Carr in Hermine Schrantz. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. danes ob 12. uri na pokopališče Whitehaven.

Margaret Krolnik

V četrtek, 16. julija, je v Euclid General bolnišnici umrla 83 let stara Margaret Krolnik, rojena Marolt v Clevelandu, vdova po l. 1962 umrlem možu Franku in l. 1927 umrlem možu Johnu Podrizniku, mati Mildred Stewart, Johna Podriznika, Agnes Podriznik (pok.) in Shirley Taylor, 9-krat stara mati, 5-krat prastara mati, sestra Jacka, Johna, Victorja, Felixa, Josephine Corella ter že pok. Blaze-a in Anthonyja, članica SZZ št. 10, Kluba slov. upokojencev na Waterloo Rd. in Maccabees. Pogreb je bil iz Grdinovega zavoda na Lake Shore Blvd., včeraj, 20. julija, v cerkev Marije Vnebovzete in od tam na pokopališče Vernih duš.

Frank Branisel

Umrli je 81 let stari Frank Branisel, vdovec po pok. ženi Mary, roj. Truden, oče Raymond J. (Chagrin Falls, O.) in že pok. Daniela, stari oče Daniela, Amy in Julie, član KSKJ št. 25. Pogrebna sv. maša je bila včeraj, 20. julija, v cerkvi St. Joan of Arc, 496 Washington St. v Chagrin Fallsu.

Slovenska šola vabi—

To nedeljo ste vabljeni na Slovensko pristavo na piknik Slovenske šole pri Sv. Vidu. Dopis na str. 2.

Nevburški dan piknik—

To soboto prirejajo nevburska društva ADZ svoj letni piknik na letovišču ADZ na Kniffen Rd. v Leroyju. Pričetek ob dveh pop., ob 5. uri bo darovana polka maša, po maši bo ples. Igra Vadnjalov orkester. Vstopnina \$1 na osebo.

Slovenska pristava sporoča—

Ustanovni občni zbor Kluba upokojencev Slovenske pristave bo v nedeljo, 2. avgusta, ob 3. uri popoldne v Hinkovi dvorani na SP. Vsi upokojenci SP vabljeni!

Oskrbnika iščejo—

Pri fari sv. Vida potrebujejo oskrbnika za polni čas. Oglas objavljamo na str. 8. Oseba, ki za to mesto zaprosi, mora imeti nekaj znanja o električni napeljavi, kleparski in mizarški stroki ter splošnem oskrbovanju farnih poslopij.

Zanimiv članek—

Včeraj je Cleveland Plain Dealer na svoji »Forum« strani objavil zanimiv članek o trenutnem stanju v Jugoslaviji. Pisal ga je John Dornberg. Radi naslova članka, bi ga morda mnogi bralci, ki se za razmere v Sloveniji in SFRJ zanimajo, prezrli.

Na obisku pri Sv. Vidu—

K Sv. Vidu je iz zavoda Slovenik v Rimu prišel č.g. Borut Košir. Pri fari bo ostal šest tednov. Pomagal bo pri delu, želi se izpopolniti v angleščini ter spoznati našo deželo. Dobrodošli!

Odbor DNJ pri Sv. Vidu—

Odbor DNJ pri Sv. Vidu za l. 1987-88 je sledeč: Duhovni vodja č.g. Jože Božnar; podpreds. Emil Gorsek in John Hocevar; zapis. Joe Cimperman; tajnik Joe Hocevar; pomožna tajnika John Hocevar in Frank Zupancic; blagajnik Anton Oblak.

Film o Medjugorju—

Kollandrova potovalna agencija in č.g. John Kumse vas vabita v ponedeljek, 27. julija, ob 7.30 zvečer v dvorano pri Mariji Vnebovzeti. Predvajan bo film o Marijinih prikazanjih v Medjugorju. Filmski posnetki bodo kazali tudi Slovenijo. Seveda, vstopnine ni.

VREME

Vročje in soparno danes. Najvišja temperatura okoli 92° F. Jutri bo vročina še huje pritislila, na 94° F. Isto vreme bo tudi v četrtek. Kot kaže, se bo vročinski val nadaljeval skozi konec tedna. V popoldanskih in večernih urah so možne krajevne nevihte.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor

Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

AMERICAN HOME SLOVENIAN OF THE YEAR 1987 - PAUL KOSIR

NAROCNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 55 Tuesday, July 21, 1987

Izstopanje iz Zveze kom. Slovenije

Po pravilih je osnovna organizacija Zveze komunistov (ZK) dolžna oceniti vsak izstop, vendar se je to do sedaj izvajalo nedosledno. Pred kratkim pa je centralni komite ZK Slovenije na podlagi izstopnih izjav bivših članov ZKS iz 20 večjih občinskih organizacij (zajeli so jih 60%) ugotovil naslednje vzroke za izstop:

24% bivših komunistov je kot razlog izstopa navedlo osebne razloge, 22% jih je navedlo previsoko članarino, 20% občutek nemoči, da lahko kot komunisti prispevajo k izboljšanju razmer, pri 18% je bil vzrok izstopa nejasen, 7% navaja nezadovoljstvo zaradi položaja v svojem delovnem kolektivu, oziroma družbi in enak odstotek je tistih, ki so bili nezadovoljni zaradi slabega dela osnovne organizacije ZK kot celote.

»Iz zveze komunistov sem izstopil zlasti zato, ker veliko ljudi nima več zaupanja v to organizacijo in zaradi njene delovanja s pozicij oblasti. Glede pereh vprašanj nadaljnega razvoja družbe (zlasti gospodarskega) so bili že pred časom sprejeti sprejeti dobri sklepi, ki pa se žal ne uresničujejo, ker je zveza komunistov preveč kompromisarska in oportunistična. Vrsto sem sem v svoji osnovni organizaciji ZK opozarjal na napake pri delu in delovanju zveze komunistov, a zaman, in počutil sem se kot na stranskem tiru.«

To je delček izpovedi bivšega člana ZK, ki je — po dobrih štirih desetletjih članstva v KP in ZK — pred nekaj meseci vrnil rdečo izkaznico. Vendar poudarja, da je po srcu in prepričanju ostal komunist. Tistih, ki ob izstopu iz ZK pravijo, da bodo po prepričanju ostali komunisti, je še veliko, kar kaže, da niso zadovoljni s takšno zvezo komunistov, kakršna je zdaj.

Osebnostne razloge in članarino so bivši člani ZK pogosto navedli kot vzroka izstopa, a sta verjetno tudi maska, ki prikriva prave vzroke. To potrjuje izjava Janeza Starine iz Nove Gorice, ki je pred mesecem in pol zapustil vrste komunistov in takole utemeljuje svojo odločitev:

»Stvari, s katerimi se ne morem strinjati, so se kopičile že dalj časa. Potem pa so zvezni mladinski funkcionarji podvomili o primernosti Prešernove Zdravljice na začetku poti štafete mladosti. Nato, konec aprila, je predsednik mariborskih komunistov Rafael Razpet prekinil proslavo, ki so jo pripravili dijaki srednje ekonomske šole v Mariboru... Komunisti v Novi Gorici so to ocenili kot mariborski problem in moj izstop označili kot nezrelo in neresno dejanje. Zame pa to ni mariborski problem, tako kot Cankar ni le vrhniški, ne Prešeren le radovljiški. ZK je pokazala, da je omahljiva, neenergična. V majhnem slovenskem prostoru se sama potiska na rob, v marginalnost, namesto, da bi aktivno posegla v jedro dogajanj.

Med člani, ki so letos zapustili novogoriške osnovne organizacije ZK, je največ starih od 27 do 35 let. Večina je iz neposredne proizvodnje in ni v partiji več kot pet let. Najpogostejši vzroki, ki jih navajajo v svojih izstopnih izjavah,

Vabilo na piknik Slovenske šole pri Sv. Vidu

CLEVELAND, O. — Lepo oskrbovana Slovenska pristava je vsako nedeljo polna življenja. Radi se shajamo na tem lepem kraju, ki ga že dolgo imenujemo košček slovenske zemlje.

V nedeljo, 26. julija, bo na tem letoviškem prostoru piknik slovenske šole pri Sv. Vidu. To je zadnja prireditev, ki jo vsako leto pripravi odbor staršev. Namenjena je razvedrilu mladine, vabljeni pa so vsi prijatelji in dobrotniki, ki že več kot trideset let podpirajo delovanje šole.

Lahko se zberete na Pristavi že v zgodnjih urah, ne da bi opustili nedeljske dolžnosti. Pri kapelici na Orlovem vrhu bo ob pol dvanajstih (11.30 dop.) darovana sv. maša. Za to ugodnost se odbor staršev najlepše zahvaljuje ravnatelju slovenske šole, gospodu župniku pri Sv. Vidu. Takoj po sv. maši bo v pristavski kuhinji na voljo dobro pripravljeno kosilo. Odbor se trudi, da boste z vsem postreženi.

Seveda bo odprto kopališče! Mladina je v plavalnem bazenu najbolj zadovoljna. Pripravili pa bomo za njo tudi igre. Tekmovanja se bodo vršila na pristavskem igrišču ob petih popoldne. Po končanih igrah, nekako ob sedmih, pa bomo imeli srečolov, za katerega smo pripravili lepa darila.

Slovensko šolo je v preteklem letu obiskovalo 42 učencev. Sedem jih je letos končalo osmi razred in so šolo zapustili. Močno upamo, da se jih bo vsaj toliko na novo vpisalo. Res je september še daleč, če pa želite, boste mogli izvršiti vpisovanje že v nedeljo na Pristavi.

Za podporo in sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljuje

Odbor staršev

Drobtinice, sladke in žaltave

CLEVELAND, O. - O Lemontu bom danes pisal.

Na splošnem letošnjem romanju 4. in 5. julija je le res bilo, kakor mi je g. J. Petrič napovedoval. Nekaj nenavadnega, nekaj presenetljivega.

Že petkova štev. Ameriške Domovine z dne 10. julija je prinesla nekaj lepih posnetkov — jaz pa bom podal, kako sem jaz sprejel to posebnost.

Za mene in menda za vse navzoče romarje je bilo nadvse razveseljivo dejstvo, da je naš veliki škof dr. Gregorij Rožman po 28 letih počivanja na frančiškanskem pokopališču slednjič le dobil nagrobni spomenik.

Skozi vsa ta dolga leta sem večkrat slišal vprašanje in se sam spraševal, zakaj ima naš škof tako siromašen grob? Mnogi so bili svoj čas tako navdušeni, pripravljeni, da dajo svoj delež za mogočen marmornati spomenik, nekateri so celo imeli v mislih kapelico. Sam Lemont, se pravi č. frančiškani pa so gledali drugače in zavračali misel za velik, drag

spomenik, zavračali iz več razlogov.

Med razlogi — nekateri prav pametni in sprejemljivi — je prevladovalo dejstvo, da pokojni škof Rožman sam bi v svoji skromnosti zavrnil postavitev spomenika. Drugo — želel je počivati v Lemontu, med duhovnimi sobrat, enak med enakimi, pod travnato rušo, ki naj ne bi njegov grob razlikovala od grobov drugih pokojnih očetov in bratov frančiškana.

Ljudje pa smo včasih tečni, jaz tudi, in smo neprenehoma prosili, naj bo Rožmanov grob vsaj malo vidnejši od ostalih grobov — saj je vendar bil škof.

Ko smo v letih 1984-1985 odprli nabirko za Rožmanov spomenik, ki sedaj krasi čitalnico v njegovi rodni ožji domovini, v fantovskem dijaškem domu Sv. Modesta v Celovcu, so tudi nekateri stavili vprašanje — kar nerodno je bilo včasih odgovarjati! — in sicer: Zakaj se ne postavi Rožmanu spomenik na njegovem

so: previsoka članarina, premalo možnosti, da bi posegli v bistvo problemov, nemoč pri premagovanju težav in osebni razlogi.

V tolminskem občinskem komiteju ZKS — glede na število izstopov v prvih mesecih letos — menijo, da bo letos v njihovi občini izstopilo iz ZK trideset do štirideset članov. Večina tistih, ki zapuščajo vrste komunistov, je starih 27 do 40 let, od teh pa jih ima približno petina visoko ali višjo izobrazbo.

V eni od pomurskih organizacij ZK je komunisti vrnil knjižnico po dvaintridesetih letih aktivnega dela. Nikakor ni mogel preboleti, da zveza komunistov nima vpliva na spreminjanje razmer — da se skoraj noben sklep, pomemben za usodo naše družbe, ne uresniči v ZK in nato še v širši družbi.

Komunist, zaposlena v Pomurskem tisku, pa sta se za ta korak odločila po sedemnajstih oziroma devetnajstih letih članstva v ZK. Razočarana sta bila nad nemočjo ZK v družbi in tudi nad nemočjo njune osnovne organizacije. V zvezo komunistov sta ves čas verjela, predvsem kar zadeva uresničevanje njene vodilne vloge pri razvijanju družbe.

V ljubljanski občini Moste-Polje je članarina kot razlog izstopa v izstopnih izjavah najpogostejše omenjena, v občini Ljubljana-Center pa je previsoka članarina kot vzrok izstopa iz vrst ZK letos navedla desetina bivših komunistov.

(dalje na str. 3)

grob, zaslužen, mogočen spomenik? Takrat, pri tisti nabirki, se je videlo, da ima Rožman še veliko prijateljev ob dejstvu, da jih je mnogo že odšlo za njim.

Denar, ki se je pri tisti nabirki stekal skupaj, ni bil takoj odposlan na Koroško, ampak je bil naložen v hranilnico, da je prislužil pred odhodom še nekaj obresti. Po zaključku nabirke je bilo 750 dolarjev te obresti, katere je odbor podaril Lemontu s pripombo, da je denar namenjen na izboljšanje in okrasitev Rožmanovega groba.

Potem pa je vse tiho bilo. Hvala lepa sedanjemu gvardijanu, č. očetu dr. Vendelinu Špendovu in vsem č. frančiškanom, da so prestrigli miselnost — naj bo Rožmanov grob enak med enakimi, in dali škofu postaviti ne razkošen pa dosti lep spomenik. Tako se je želja mnogih izpolnila.

Tistih \$750 pa ne krije stroškov spomenika — je le za kvas, ki čaka, da se mu primeša moke. Če je kdo, ki se je takrat izognil nabirki za Rožmanovo knjižnico v Modestovem domu — mu eno ali drugo ni bilo po volji, je sedaj dana prilika, da dokaže, koliko mu je ljub spomin na našega škofa Rožmana.

No, kaj smo še videli v Lemontu pomembnega?

Da se obnavlja. Težko pa je obnavljati, če je blagajna prazna v tem času, ko je material in plačano delo drago. Veliko je že narejenega iz zastojnega dela in iz borih darov, ki prihajajo od dobrih ljudi. So le še ljudje, ki jim Lemont tak kakršen je, nekaj pomeni.

Kaj bi pomagalo in kako bi izgledalo, če bi na Rožmanov grob — na njegovo srce — nagrmadili tone dragega kamna, na najnujnejše, za obnovo samostana s kapelico Marije Pomagaj, z romarskim domom in na vse, kar Lemontu pripada — bi pa pozabili? Sedaj se nujno obnavlja. Kako in koliko se bo še obnovilo, to bo odvisno od darov, od mene in tebe, dragi prijatelj, ki praviš, da imava Lemont radi in da sva imela rada našega škofa Rožmana, ki je nekako cel Lemont njegov spomenik.

Kdor le more in kolikor more naj sedaj dá svoj dar — pošljite ga naravnost v Lemont — po zaupanju pa sprejemem dar tudi jaz in ga mesto vas odpošljem naprej. Kakor želite.

Kaj je bilo presenetljivega?

Vse pobožnosti, eno za drugo, bi potekale kakor vsa druga druga — če ne bi veliki privoz iz Hamiltona, Kanada pripeljal mladih fantov in deklet, tam okoli štirideset po številu, in še ducat izrazitih pevcev. Po zaslugi teh pevcev in pevk smo imeli pri dveh sv. mašah in sklepni (poslovilni) litanijah mogočno petje, pri katerem smo prav vsi z dušo in srcem sodelovali.

Isti zbor nam je po glavni maši na prostoru pred kapelico Lurške Marije zapel še ne-

(dalje na str. 4)

Tone Osovnik:

New York, N.Y.

Kar lepo gremo skozi pasjost poletnih dni...

Ko sem skorajda pred dobrimi tremi tedni pisal svoj zadnji srenjsko-farni kroniški zapis, je vročinsko soparična pasjost pritiskala s svojo nadležnostjo vse do včeraj. Danes, ko to pišem, je vreme lepše. In v takšnih vremenskih razmerah se skorajda ne da zahtevati in tudi ne pričakovati, da bi naredili kaj več kot tisto, kar je skrajno nujno, da se opravi.

Pa vročina v teh zadnjih treh tednih ni pritiskala samo tu na Njujorškem, ampak skoraj po vsem Ameriškem. Celo v krajih pod gorami Triglavskega kraljestva. To se pravi: na Slovenskem! Smo pač v tednih in dnevih od Janeza Krstnika, ob kresu in gremo proti dnevu sv. Jakoba in sv. Ane, ko se je nekoč po poljih znojilo v žetvi. In tega danes tudi tamkaj skorajda ni več, ker so tudi v Sloveniji stroji pogladi na polja, da opravi človekovo delo.

Ko sem bil pred dvema letoma ob takšnem času v očetnjavi na Slovenskem, me je to zelo motilo, ko sem se vozil skozi kranjska in mengeška polja. Ljudi na teh poljih ni bilo. Stroji so v njih brneli v jutranjih ali v predvečernih urah. Do neke mere sicer navidezen napredek. Ko pa si po-

gledal v pravo narodno življenje, si zlahka spoznal težavnosti, s katerimi se je zdaj tam narod srečal. Težave so tolikšne, da narod kar javno zdihuje: Ne vemo, kam bo vse to prišlo.

Pred dvema letoma sem šel tja na svoj prvi obisk zaradi nove maše svojega sorodnika, Pavla Juhanta. In za letošnje poletje sem spet dobil podobno povabilo, od takratnega ceremoniala Toneta Jamnika, ki je na drugo julijsko nedeljo pel novo mašo v cerkvi sv. Križa, Dobropolje pri Vidmu. Pasjost junijsko-julijska in tudi, ker ni več direktnega poleta New York - Brnik, sta bila vzroka, da sem se odločil v tej vročini ostati kar ob slovenskem sv. Cirilu na Osmi v New Yorku — in tako iti ob njem skozi te pasje poletne dni.

Kajti, ko sem svoj zadnji zapis življenja v tem njujorškem slovenskem središču oddal na pošto, sem iz poštnega predala povlekel tudi pošto. In med njo je bilo tudi poletno pismo, ki mi ga je, kot vsem faranom, v imenu slovenskega sv. Cirila poslal župnik, oče Robert.

Vesel sem ga bil, ker je bilo kot nekakšno dopolnilo moje-

ga premišljevanja o poletnem življenju pri Sv. Cirilu, ki sem ga podal v zadnjem svojem zapisu. Župnik je to svoje poletno pismo začel takole:

»Dragi farani in prijatelji! V poletnem času je udeležba pri naših nedeljskih mašah zares pičila. Če hočemo ostati njujorška slovenska cerkev, potrebujemo vašo pomoč. Zato pridite na »Osma« tudi v poletnih mesecih, kadar vam je to mogoče. Obenem pa vam — kot vsako leto — tudi prosimo, da se poslužite priloženih počitniških kuvert. Nobena cerkev ne more ostati pri življenju brez pomoči faranov.«

Zadnji stavek sem podčrtal jaz, ker po mojem je v njem zajeta tista dvojna pomoč naši narodni slovenski farni cerkvi: duhovna in materialna. Duhovno nudimo s svojo prisotnostjo in sodelovanjem pri nedeljski slovenski maši, materialno pa nudimo s svojim darom, ki ga ob nedeljski daritvi prinesemo pred oltar svojega »malega Gospodovega templja«.

Poudarek za duhovno pomoč je župnik Robert dal v naslednjem: »Da ohranimo versko in narodno zavest, bomo tudi letos imeli na nekaj nedelj počitniške maše, ki zadosti nedeljske dolžnosti.« In sledeče družine so dale svoje domačije na razpolago za te lepe maše v naravi:

1 — 19. julija pri Babnik-Grom, Putnam Valley, N.Y.

2 — 2. avgusta pri Hilariju in Zorki Rolih, Syosset, Long Island.

3 — 16. avgusta pri Jožetu in Silvi Vodlan, South Salem, New York.

Tako bo prva teh »počitniških« maš že opravljena, ko berete ta moj dopis. Lansko leto sta družini Grob in Babnik, ki sta sosedni druga drugi, oltar postavili kar ob mejni »črti« njunih domačij. Lep, idilični prostor, ko se ob mašni daritvi povežemo bolj intimno z naravo, in s tem tudi v iskrenjšo (vsaj trenutno) narodno skupnost. Saj ravno po tej naravnosti, ki se izraža v našem materinem jeziku, spadamo vanjo. In gotovo smo se spomnili tudi naše Marjance Prelogove, ki je našla svojega življenjskega druga v drugi narodni skupnosti, ker je bila v tem pogledu naša pretesna za primerno izbiro. In tudi to je naš težak problem v ohranjanju žive slovenske srenjsko-farne skupnosti na Njujorškem. Ukazom in zakonom življenja se skorajda ne moreš upirati. Le truditi se moramo po svoji najboljši volji in moči, da tem zakonom in ukazom zadoščamo.

To pa prečesto opuščamo in zanemarjamo, ker že veliko let se naša mladina na Njujorškem ne srečuje in povezuje, kot se je npr. v letih od 1950 do 1965. Imeli smo »Prešerna« in potem »Savo«, pa še pri meni so se srečavali, v klubski sobi ter na plažah. Nekaj nas je bilo starejših, ki smo mladim dajali vzpodbude.

(dalje na str. 4)

Piknik Misijonske Znamkarske Akcije je bil zelo dobro obiskan

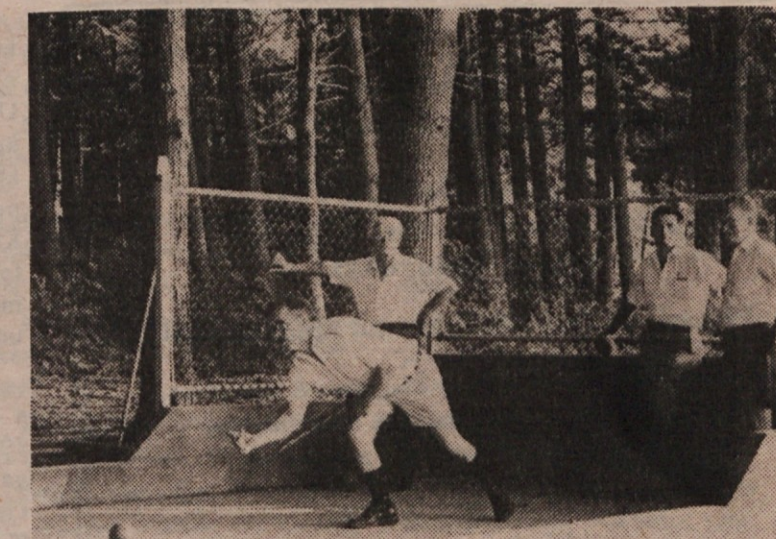
Preteklo nedeljo je bil vroč in soparen dan, kar pa ni motilo piknika Misijonske Znamkarske Zveze na Slovenski pristavi, kot priča naš posnetek, napravljen proti večeru.

Zelo dobro obiskan je bil prostoren in lepo urejen plavalni bazen na Slovenski pristavi. Mladi in ne tako mladi so se mogli ohladiti v bazenu.

Tudi ta posnetek je bil napravljen preteklo nedeljo. Letošnje poletje je kot nalašč za Pristavski plavalni bazen.

Seveda, vsi nimajo radi »morja«, zato je bilo balinišče na SP preteklo nedeljo tekom MZA piknika tudi dobro zasedeno.

(Posnetki: James Debevec)

Izstopanje iz Zveze kom. Slovenije

(Nadaljevanje s str. 2)

Način, na kakršnega so bivši člani ZK v svojih izstopnih izjavah in v pogovoru navajali ta vzrok, pa kaže, da je pogosto članarina povod izstopa iz ZK, vzroki pa tičijo drugje. S tem ni rečeno, da ta — zlasti za nekatere — ni previsoka, ni rečeno, marveč, da je pogosto ista pika na i, zaradi katere se marsikateri član odloči, da ne bo več sofinanciral organizacije, kakršna je zdaj zveza komunistov.

To trditev podkrepi, npr., izjava bivšega člana ZK iz moščanske občine, ki je ob svojem izstopu med drugim zapisal: »V zvezo komunistov sem vstopil kot aktiven mladinec, z velikimi ideali do boljšega jutri. Takrat sem bil star sedemnajst let. Danes, deset let pozneje, imam še ideale, zapisane v rdeči knjižici, ki sem jo dobil ob sprejemu v SK. Tudi zaradi teh, le napisanih idealov, sem se odločil, da izstopim iz organizacije, v kateri so nekateri za svoje delo, oziroma uresničevanje sklepov in členov iz rdeče knjižice, (s članarino članov) predobro plačani glede na opravljeno delo.«

Pomembne so tudi ugotovitve, da največ izstopajo iz ZK ženske, delavci in strokovnjaki, kar še dodatno slabi strukturo članstva, saj tudi med črtanimi in izključenimi prevladujejo delavci. Mogoče je zanimiv podatek, da so med tistimi, ki zapuščajo vrste ZK, v večini člani, ki so bili sprejeti med letoma 1976 in 1980; se pravi v času umirjenih družbenopolitičnih razmer in relativne blaginje ter množičnih sprejemov v ZK. Veča pa se tudi odhajanje članov, ki so bili v partiji od 11 do 16 let in so še do nedavnega veljali za najbolj stabilno skupino.

V ZKS so do leta 1981 pri prenehanju članstva prevladovala črtanja, na drugem mestu so bili izstopi, najmanj pa je bilo izključitev. Po letu 1984 pa prevladujejo izstopi, medtem ko je izključitev še vedno najmanj. Drugačne so razmere v ZKJ, kjer je črtanje najpogostejša oblika prenehanja članstva, sledijo izstopi, najmanj pa je izključitev.

V ZKS se je število članov v letih 1984, 1985 in 1986 zmanjšalo za približno 4700, v petih mesecih letos pa še za nadaljnjih 1858. Pri tem je vsaj tako resen problem kot so izstopi ter drugi dve obliki prenehanja članstva tudi sprejem v ZK, če vemo podatek, da se iz leta v leto večja število osnovnih organizacij, ki sprejemajo malo članov, ali pa sploh nobenega in da je takšnih že skoraj polovica.

Ta sicer nepodpisan članek je izšel v goriškem Katoliškem glaslu 9. julija 1987. Po vsebini sklepam, da je povzet iz »Dela« ali drugega slovenskega lista. Ker marsikaj zanimivega pove, ga posredujem našim bralcem. Ur.

Kar lepo gremo skozi pasjost poletnih dni...

(Nadaljevanje s str. 3)

Plaža na Rockawayju je bila naša. Povezanost je bila tako močna, da sta Teja in Helka Puc prihajali iz Hobokena, New Jersey med nas na to plažo. In tako so se naša dekleta in fantje srečavali ne samo enkrat na mesec mimogrede, ampak kar — rekel bi — stalno.

V tisto generacijo sem se celo še jaz vključeval, in bila so zares lepa božičevanja ob jaslicah in čudovitih drevescih, ki sem jih znal po svoje napraviti. Kdo od mlajših staršev bi moral zdaj prevzeti takšno povezovalno vlogo? Toda moja zaskrbljenost je tudi v tem, ker bo čez par let v naši slovenski srenji precej mladih lepih deklet in prav malo fantov. Pa upam, da bodo zato Zupanovi bolj aktivni in prevzeli vodstvo naših deklet, le nekaj od njih bo prehitrih, ker so že skorajda v doraščanju. Tudi ta misel mi je prišla, ker sem včeraj prejel oznanilo poroke Marjance Prelogove. Pa naj bo ta zapis moja slovenska misel in moj slovenski duhovni pušelj na oltar njene življenjske sreče...

O zadnjih treh pasjih nedeljah pri slovenskem sv. Cirilu še nisem povedal, kako smo jih preživeli. Zadnja junijska ni bila bogve kaj zadovoljujoča po mojem merilu, kakšno naj bi bilo vsaj nedeljsko življenje v tej naši cerkvi. Orgle tihe kot da je čas velikega tedna, vendar na koru ženski kvartet župniku lepo odpeva in poje mašne pesmi. Prva in druga julijska nedelja pa sta bili precej drugačni, razveseljujoči in osrečujoči.

Na prvo nedeljo, ki je bila »fortžulajska«, sem po prvi maši rekel očetu Robertu: Danes bo ob desetih bolj slabo, še slabše kot običajno. A, hvala Bogu, zmotil sem se. Vesel sem bil te svoje zmote. Torej tudi vsaka zmota ni nekaj slabega! V zadnjih desetih minutah so začeli prihajati: iz Long Islanda: Ravnikarjevi, Burgarjevi, Rolihovi, in potem Langovi s svojimi obiskovalci pa še nek drugi obiskovalni slovenski par, poleg nekaterih, ki štrečno življenja držimo pri slovenskem sv. Cirilu nepretrgano. Močno me je razveselilo, posebno, da moja kronika v teh pajsih dneh ne bo samo tarnajoča in jokajoča. Vsako življenje pozna jok in smeh, pa tudi naše nebo pozna sonč-

nost in oblačnost, in tako menjajoče je tudi pri našem Sv. Cirilu na Osmi.

Vseh teh izrednih obiskovalcev sem bil vesel tudi zato, da je to bila prva nedelja, ko je bil med nami naš počitniški obiskovalec iz Ljubljane, frančiškanski semenišnik David Štrumpf.

V skupini Langovih obiskovalcev sem ugledal Klemenca, brata dr. Dominike, in vedel sem: orgle naše bodo zopet zapele. In tako je bilo. Brez vaje je ženski kvintet lepo zapel pod Klemenovim vodstvom. Lepa maša je bila vsled tega, kar sem jaz jemal kot molitev za srečo te dežele svobode.

V dvorani po maši je bil lep razgovor ob kavi in pecivu, kar je skrbno pripravila Cilka Petek, pa čeprav stanuje v Flushingu, tako daleč od slovenskega sv. Cirila. Pa tudi ona je ena redkih njegovih najzvestejših. Delovna kot čebelica ob vsaki priliki za poživljanje naše narodne skupnosti na Njujorškem.

Vsi mi — in še nekaj drugih — smo bili pri Sv. Cirilu tudi na vročo drugo julijsko nedeljo. Na vse moje presenečenje pa sta prišla med nas bivša srenjčana Mary in Ciril Grilc, ko sta se za nekaj dni zadržala v New Yorku na svoji poti v Toronto, Kanado. Skorajda se nista mogla načuditi vsemu materialnemu zboljšanju na slovenski »Osmi«, katero Ciril dobro pozna skoraj skozi vse njeno življenje, saj je menda skoro 51 let preživel v njenem središču, v Ridgewoodu.

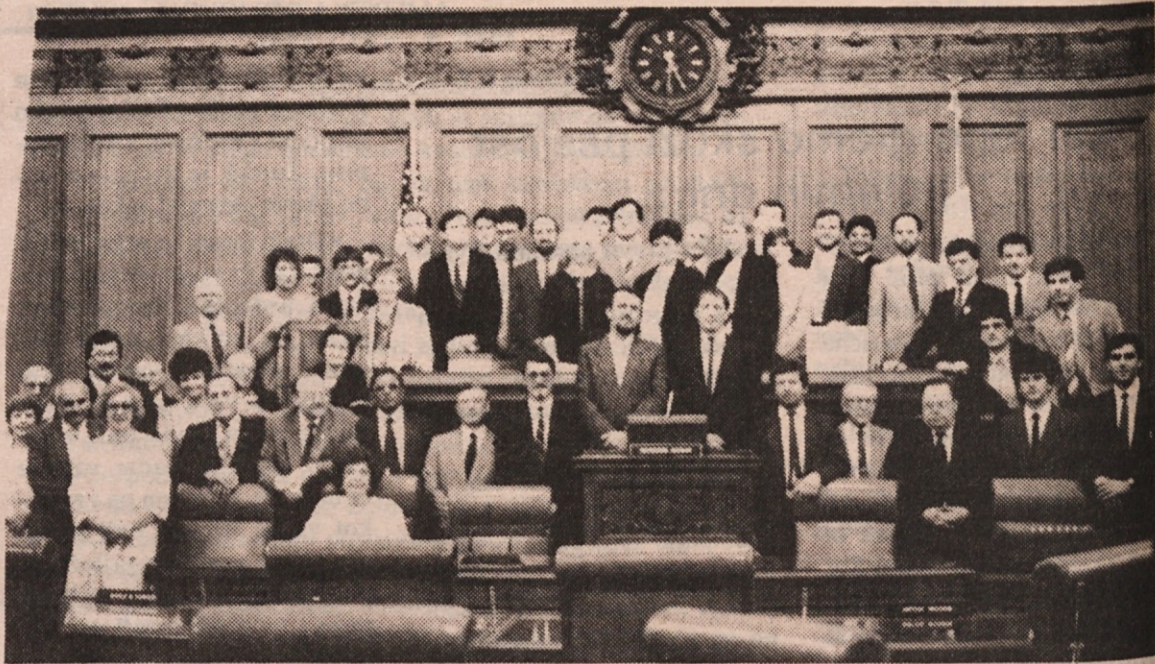
Ob tem obisku je ugotovil, da v njem ni našel skorajda nobenega znanca več. Drugi dan je menda obiskal tudi grob svoje matere, na pokopališču, koder največ Slovencev leži. In tod je lahko spoznal, kam so odšli, in zakaj jih v Ridgewoodu ni več našel in tudi ne pri Sv. Cirilu.

Ciril živi zdaj s svojo ženko Mary na Floridi. Mary pa je rojakinja iz mojega rojstnega mesta, Clevelanda. Upam, da sta imela srečno pot naprej in da se bosta spominjala srečanja na Osmi!

ISKRICA

Vse, kar si želim za svoj pokop, je to, da ne bi bil živ pokopan.

Chesterfield

Poročali smo na kratko v petkovi AD o sprejemu v mestni hiši, ki ga je ob sodelovanju Slovensko ameriškega kulturnega sveta za skupino slovenskih poslovnih ljudi, ki se udeležijo 11-tedenskega tečaja na univerzi Cleveland State priredil župan George V. Voinovich. Sprejem je bil pretekli četrtek zvečer in je bilo navzočih tudi nekaj predstavnikov Federacije slov. narodnih domov in drugih rojakov in rojakinj.

ZGORAJ: Navzoči so se zbrali v prostorni sejni dvorani Mestnega sveta za ta posnetek, ki ga je napravil James Debevec.

DESNO: Župan je pozdravil goste, ki jih je predstavil Marjan Kocbek, glavni tajnik Gospodarske zbornice Slovenije (na desni). Med županom in Kocbekom je dr. Ephraim Smith, dekan ekonomske šole na CSU. Dr. Smith je rekel, da je univerza zelo zadovoljna s programom.

DESNO SPODAJ: Župan Voinovich je povabil goste v svojo pisarno in se z vsakim pogovarjal. Po sprejemu je bila zakuska v sosednji sobi.

Smrt v Floridi

PAINESVILLE, O. - Nepričakovano je smrt doletela dne 2. julija 1987, v 78. letu starosti, mojo sestrično Pepco Urbas. Zadela jo je srčna kap, ko je sedela na divanu in čitala knjigo. Živela je v mestu Englewood, Florida.

V Ameriko je prišla okoli l. 1956. Do pred par leti, ko se je upokojila, je imela privatno oskrbo starejših gospa na svojem domu v Englewoodu. Bila je samska.

V Sloveniji zapušča 17 nečakov in nečakinj ter dve svakinji, Tončko Urbas in Ivanko Urbas, obe na Uncu pri Rakeku. Brata in sestre so vsi že pokojni. V Painesville, Ohio, zapušča pa sestrično Julko Klammer, v Euclidu pa prijateljico Francko Vasle, katera me je spremljala, da sva se udeležili pogreba.

Pokojnica je bila pokopana s cerkvenimi obredi 9. julija 1987 iz Lemon Bay pogrebnega zavoda na pokopališču Gulf Pines Memorial Park v Englewoodu, Fla.

Julka Klammer

Drobtinice, sladke in žaltave

(Nadaljevanje s str. 2)

kaj svetnih pesmic, folklorna skupina (kakih 40 plesalcev in plesalk) pa je podal nekaj plesnih točk. Tako smo v veseljem razpoloženju odšli h kosilu. Na levo in desno si lahko slišal pohvalo, vse je šušljalo: To je bilo pa nekaj posebnega, nekaj prekrasnega, a še daleč ne pohujšljivega. Kaj takega in podobnega bi moralo biti vsako leto. Tudi jaz sem temu pritrjeval.

Hvala lepa vsem Hamiltončanom za njih trud v času in za finančne stroške, ki so jih imeli s tem romanjem v naš Lemont.

Če drugega dobrega ne bi bilo, je dobro že to, da se bodo ti mladi še v poznejših letih spominjali dne, ko so v cvetju mladosti nastopili na tem romanju. Pripovedovali bodo svojim otrokom, verjetno jih tudi pripeljali v Lemont, pokazati, kje sta atek in mamica nastopala v božjo čast in veselje romarjem tistega leta.

Podijo se misli po moji prostorni glavi — najbrž bodo paddle skozi rešeto! — ali bi ne

bilo mogoče, da bi vsako leto, menjaje se ta ali ona skupina naših mladih kulturnikov priromalo v Lemont in se tam izkazali, kakor so se to leto eni iz Hamiltona? To bi po mojem mišljenju pripomoglo mladim k poznanju in požitju Lemonta in naših romanj.

Kaj, če bi za drugo leto, za splošno romanje v juliju, se mladi iz Clevelanda odločili, da romajo z nami in da tam pokažejo »svojo mladost«. Naj mi bo oproščeno, če se preveč domišljam!

J. P.

ISKRICI

Smejimo se in se bomo smejali, kajti resnost je bila vselej prijateljica hinavcev.

Foscolo

Potrpežljivost ima tri stopnje: prva je, ne upreti se božji volji, ko trpiš; druga je, ne tožiti, ko te zadene križ; in tretja: prenašati ga z veseljem.

VALENTIN F. MERSOL, M.D., F.A.C.S.

IS NOW SCHEDULING APPOINTMENTS AT

The Euclid Medical Plaza
26300 Euclid Avenue, Suite 420
Euclid, Ohio 44132

Please call 261-4848 for an appointment

**For the practice of: Allergy diagnosis & treatment,
facial plastic surgery, head & neck surgery,
and diseases of ear, nose and throat**

(54-57)

Kanadska Domovina

— D A C O I T S —

— DOM LIPA —

I. del

Končno sva vendarle prispe-
la na mesto. Po 5 ur dolgi vož-
nji po enopasovni cesti, kjer se
moraš izogibati tovornjakom,
avtobusom, pri tem pa paziti,
da ne zadeneš kako kozo, kra-
vo ali celo človeka, ki jih nič
koliko leži ob cesti in dremlje,
to ni kar tako. V Bangladešu
velja na cesti pravilo močnej-
šega. Prednost imajo tovor-
njaki. Često porine tovorjak
avtobus v stran, pri tem pa je
najhujše, ker je običajno ena
tretjina potnikov na strehi.
Popadajo vsepovprek, zlasti
pa v jarke, ki se vlečejo ob
vsaki cesti.

Problem so tudi »rick-
shaws«, ki so povsod in ki ovi-
rajo promet, ker potujejo le z
brzino bicikla. Seveda se izogi-
bajo velikih lukenj na cesti, da
se ne prevrnejo. Vozniki avto-
mobilov in tovornjakov pa
morajo vedno biti budni, da v
ne rickshaws ne treščijo.

Koza in krava nimata dosti
prave. Prideta pa dragi, če ju
podereš. Ako pa zadeneš člo-
veka, je najboljša, da hitro iz-
ineš, sicer te znajo na mestu
linčati.

Oba, Francis kakor jaz, sva
bila zadovoljna, da sva srečno
prispele, zato sva kar nemo
posedela. Francis je parkiral
pod dateljnovo palmo tik ob
bregu reke Baliali. Tako gore-
če sonce naju ni doseglo.

Po reki je počasi plul sam-
pan z jadrom. Črno in divje je
bil veslač v valove.

»Da, pa tudi pirati so tu,«
mi je razlagal Francis. Sam
prihaja iz Barisala, vzhodno
od Khulne, in to je bilo nekoč
glavno piratsko gnezdo, poleg
Moakali in Čittagonga.

Francis Gomes! Mogoče so
bili tudi njegovi predniki pira-
ti, ki so se tolkli proti Britan-
cem. Kot vozač je bil sicer za-
n, a pripeljal me je le živega
in zdravega do sém in tudi dr-
žal je jezik za zobmi. Nehote
sem pomislil na njegovo druž-
nico, ki jo je pustil v Panora-
ma House.

Le šoferja sem imel s seboj
pot, ko sem se podal na lov.
Ljudje so zaposleni z vsemi
mogočimi traparijami, potem
pa za lov zmanjka časa.

Spila sva vsak eno pivo, do-
ker je bilo še hladno. Od tu
naprej bo le v glavnem »ča«;
mladne pijače ne bo več.

Čez nekaj trenutkov sva že
marširala po grebenu med
števimi polji. Sonce je naju
dobro žgalo v obraz, zato
je bilo kar prijetno, ko sva z
pavihanimi hlačami in bosa za-
redila v vodo.

Ob tretjem prehodu sva
opazila skupino ljudi; kopali
jo nekaj. »Kaj če so našli zla-
no?« sem se zasmeljal.

»Pogreb,« je dejal Francis.
»Gotovo je nekdo umrl. Tu

mrliča zavijéjo v rjuho in ga
spuste v zemljo. Musliman je
umrl.«

Stopila sva hitro, da se čim-
preje umakneva iz vročine.

Vasica Ramu je bila kot bi
izumrla. Nikjer žive duše. Sto-
pila sva do poglavarjeve hati.

»Malawi!« sem poklical.

Začudil sem se, ko je iz hiše
stopil kuštravi Batari, njegov
brat.

Tudi on se je začudil. Opazil
sem zadrego na temnem licu.

»Malawi nai. Čittagong.«

»Kaj prihajata danes?« je
moral še reči.

Francis se je spustil v živ
razgovor. Po naglasu pogovo-
ra in resnosti obraza sem skle-
pal, da nekaj ni prav in da je
stvar resna.

»Dacoits« sem slišal. Bese-
do sem razumel. To pomeni
po bengalsko razbojnike.

Banda iz Burme ustrahuje
že ves teden vso okolico. Vče-
raj so ubili Husaina, zakopali
so ga danes. To je bil pogreb,
katerega sva videla.

»So to Shanti Bahini, gveril-
ci gorskih rodov?«

»Nai, nai, Bangalore,« je
živo govoril Batari.

»Prišli ste, že vedo, da ste
tu. Opazujejo namreč vsak po-
kret na vasi.«

Nehote sem se ozrl po bliž-
nji džungli.

Batari se je zgrozil: »Bežita,
danes bo vrsta na nas!«

»Kam? V dobri uri bo tema,
do avtomobila je pa kar tri
ure.«

»Ne grem!« sem se odločil.
Predolga je bila vožnja in mo-
goče vse le ni tako. Verjetno
vsak pretirava in ta zloglasna
tolpa je le par barab. Ponoči
nazaj je gotovo še slabše.

Če morem opaziti divjačino
prej kot ta mene, bo tudi opa-
zil razbojnike preje kot ti
mene. Sicer pa je vse lahko le
pretiravanje v bengalski do-
mišljiji.

Misli pa so mi uhajale na
Husaina, kmeta na drugi stra-
ni Batiali, za katerega se mi je
zdelo, da sem ga celo poznal.
Močan, velik človek in četvero
otrok. Bog ve, kaj so imeli
med seboj.

»Kako je bilo s Husainom,«
sem začel.

Francis je prestavljal.

Živo je govoril Batari:

»Prišli so sinoči, ko je bila
še črna noč. Tiho so obkolili
hišo in vdrli skozi bambusovo
steno. Pobrli so vse, tudi ška-
tlo s prstanom in denar. Kljub
krikom in vikom niso pustili
ničesar. Husain je prosil, naj
mu dajo vsaj prstan nazaj.
Tako je povedala žena Fatima,
pa ga je dacoit udaril s puško
čez lice. To je pa moža razka-
čilo, da se je spoprijel z njim in
ga vrgel ven. Zagrabil je bam-

busov kolec in začel udrihati
na levo in desno, ne meneč se
za puško in kukri nože. Nekaj
jih je zbil po tleh in bežali so
že. Tedaj se je pa bandit z žele-
zno cevjo obrnil in sprožil.
Husain je bil zadet v prsa,« je
končal Batari svoje pripovedo-
vanje.

»Koto dacoits?« (Koliko jih
je) sem tiho vprašal.

»Dosh« (vsaj deset).

»Kako so govorili?«

»Bengalsko. Banda se je pri-
vlekla sem iz Burme, mogoče
imajo tudi krajevne zaupni-
ke.«

»Koliko pušk?«

»Dve lovski puški, nekaj pa
doma narejenih cevi, s tako so
ustrelili Husaina, in seveda
dolge kukri nože.«

Oddahnil sem se, saj granat
in mitraljezov nimajo. Pred
takimi pa le ne bom bežal.

Verjetno so tudi glasni, da s
tem vzbujajo strah pri ljudeh.
Da so to Shanti Bahini bi bila
druga stvar.

Od nekod je prišel poglavar
vasi in me rotill in prosil, naj
jim pomagam. Kakor so vče-
raj Husaina, tako lahko danes
zvečer pobijejo njega.

»Kaj pa lahko storim?«

»Postreli jih!«

»Saj tako pa vendar ne gre!
Kje je policija?«

»Policija ne naredi nič. Da-
nes so mi dejali v Cox's Bazar-
ju, kaj naj store, saj je le eden
mrtev. Če bi jih bilo ducat, po-
tem lahko pošljejo vojsko,
tako je pa le eden.«

»Kdo mi pa daje tako pravi-
co?«

»Jaz, ki sem poglavar v
vasi,« se je trkal na prsa sta-
rec.

Na zemljo je legel mrak.

»Preklete!« sem po sloven-
sko zaklel. »Lepo zadevo sem
si skuhal!«

Najbolje, da grem ven na
teren, mi je šinilo v glavo. Ta
poglavarjeva hiša je kot past,
tu me bodo gotovo iskali. Po-
berejo mi puško in denar, na-
kar zahtevajo odkupnino.
Naši v Daki pa so mi že čisto
dejali, da ne dajo zame niti
ficka, zato naj ne hodim v take
kraje.

Zunaj na polju in v džungli
je pa lovca težko dobiti, temna
noč daje skrivališče povsod.
Pogledal sem naokrog.

Amari in Batari sta si opasa-
la kukri nože in si nadela tem-
ne tunike. Z menoj pojdeti.

Ženske so si brisale solze.

»Francis?« sem poklical.

»Nai, nai, jaz ostanem tu,«
je Francis izjavil in me pogle-
dal z belino svojih oči. Strah
ga je, težko ga bo dobiti iz
hiše.

»Tu naju bodo gotovo iska-
li, zunaj je pa varno, saj naju
krije noč.«

TORONTO, Ont. - Slovenski
starostni dom Lipa bo letos
odprl vrata prvim stanoval-
cem. Poslopje na 52 Neilson
Drive, Etobicoke, zgrajeno po
zadnjih pravilih in zakonih on-
tarijske vlade (ministrstvo za
zdravje in socialno skrbstvo),
dobiva dokončno obliko z
zadnjimi olupševalnimi deli.

Dom Lipa bo osrednja slo-
venska ustanova za družabno,
kulturno in versko življenje
zlasti starejših rojakov. Za do-
sego tega cilja je delovanje
usmerjeno v štiri smeri:

1. — Stanovanje z vso oskr-
bo za starejše in telesno priza-
dete (invalidi) - Residential.

2. — Stanovanje za onemo-
gle, ki potrebujejo več kot eno
uro in pol ure dnevne zdravni-
ške oskrbe - Extended care.

3. — Programi za dnevne
(starejše obiskovalce) - Day
care.

4. — Raznovrstna pomoč
starejšim, ki samostojno živijo
v lastnih domovih ali stanova-
njih - Home care.

Dom Lipa, registriran kot
Slovenian Linden Foundation,
vodi upravni odbor 15 članov.
Sedanjí predsednik je č.g. Ja-
nez Kopač. Vsa gradbena dela
vodi brezplačno podjetnik
Jože Kastelic. Pomaga mu,
brezplačno, Tone Muhič.

Končni proračun dosega
\$3,600.000.00. Za kritje stro-
škov gradnje in opreme potre-
buje Dom Lipa še \$1,750.000.

Do letošnje kampanje je slo-
venska skupnost darovala za
Dom Lipa čez \$1,100.000.

Po zadnjih podatkih je
kampanja 1987 (še nezaključ-
ena).

Tudi poglavar je smrkal.
»Sahid, brani nas, le kaj bo z
nami?«

»Pridem nazaj, sprva si
ogledam teren.«

In tako smo izginili v noč.

Ob reki so tulili šakali, rahel
veter je zavel od bengalskega
zaliva. Sence so vstajale iz me-
gle, vstajale a ostale na mestu.
Drevesa, štori, to že niso raz-
bojniki. Amari me je vodil čez
reko, bosi in mokri smo stopili
na nasprotni breg.

Čakali smo na robu njive.
Amari je nekaj čul. Plazili smo
se dalje, saj tu je vse v redu, tu
ni dacoitov.

Misel se mi je prikradla v
glavo, da so dacoits verjetno
že zapustili kraj. Zakaj bi ča-
kali, če so že enega reveža po-
bili. Zapustili so kraj in jih zle-
pa ne bo nazaj.

Batari me je prejel za roko,
kazal je naprej. Kaj je? Merja-
sec?

Dal sem prst na petelina in
prižgal svetilko.

Sence, ena, dve in mogoče
še več, so švigile čez riževu
polje in se prebile v temno gr-

(Daje na str. 6)

na) dosegla \$264.000, Walka-
thon v maju obljube nad
\$62.000. Za to hojo so bratje
Blas sponzorirali \$10.000, dru-
žina Novakovih iz Prince
George, B.C. pa \$16.000.

Pomladanska modna revija
ženskega odbora z go. Marijo
Kavčič-Demšar na čelu je spet
odlično uspela s \$13.000 za
Dom Lipa.

Fantje na vasi pa so od svo-
jega pomladanskega koncerta
darovali \$1200.

Letošnja pomlad je res zga-
nila srca, da so začutila potre-
be Doma Lipa. Tako so naši
podjetniki, Ivan Kavčič ml. s
svojim odborom, povabili slo-
venske in kanadske vrstnike na
večerjo na ladji Captain John
in tam zbrali za Dom Lipa
40.000 dolarjev.

Slovenski človek ne more ži-
veti brez Boga. Kjerkoli biva,
zida božje hrame in v njih išče
miru in tolažbe, notranjega
počitka in moči za življenje.
Tako je naravno, da ob Domu
Lipa stoji kapela Kristusovega
vstajenja. Notranjost bo okra-
sil s svojimi deli umetnostni ki-
par Tone Jemec. Kip vstalega
Kristusa in križev pot so že na-
šli dobrotnike, pravtako zuna-
nja vrata v kapelo in taberna-
kelj.

Upravni odbor izreka ob teh
naštevanih globoko zahvalo
za vse darove časa in denarja
vsem organizatorjem, vsem
neštetim prostovoljnim delav-
cem pri gradnji in prireditvah
Doma Lipa in vsakemu posa-
meznemu darovalcu. Brez do-
brih del in žrtev slovenske
skupnosti ne bi bilo zgradbe,
ki je ponos in spomenik naše
vzajemnosti in krščanske lju-
bezni.

Ker je Dom Lipa privatna
ustanova, dosedaj brez vsake
državne podpore in posojila,
potrebuje dobrotnikov, da bo
denarno breme lažje in odgo-
vornost odbora manjša.

Vaša imena morejo biti za
vedno zapisana na stanovanj-
skih vratih v Domu Lipa.
Tisočdolarski dar vam to omo-
goči. To je cena enosobne
opreme. Nabirajte si dobrih
del, da bodo vaša srca lažja in
vesela ob zavesti, da je v
Domu Lipa del ali vsaj mal
delček vašega imetja naložen z
visokimi obrestmi pri Večnem
Plačniku.

V nedeljo, 2. avgusta, se sre-
čamo na pikniku na Sloven-
skem letovišču pri Boltonu.
Ob 11. uri je sv. maša, potem
pa želimo vsem prijeten dan v
domači družbi.

Za informacije v zvezi s pri-
javami za vstop v Dom Lipa,
darovi in posojili, kličite:

č.g. Janez Kopač CM, tel.
(416) 255-2721;

ali pa pišite na naslov: 739
Brown's Line, Toronto, Ont.
M8W 3V7.

— Anica Resnik

KOLENDAR

društvenih prireditev

JULIJ

25. — Nevburška društva ADZ priredijo Nevburški dan piknik na letovišču ADZ. Pricetek ob dveh, ob 5. uri polka sv. maša, od 6. do 10. ples. Igra Vadjalov orkester.
26. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.
29. do 2. avg. — Letni »starokrajski festival« na E. 185 St.

AVGUST

8. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi zabavni večer na Slov. pristavi.
9. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, ima svoj drugi piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.

15. — Plesna skupina Kres ima prireditev na Slovenski pristavi. Ob 5. pop. sv. maša, ob 6h bo na voljo stejk večerja, ob mraku bodo pa nastopili plesalci in plesalke.

16. ADZ priredi na svojem letovišču »Družinski dan« piknik. Od 2. ure dalje.

19. — Federacija slov. upokojenskih klubov priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd. v Kirtlandu. Igra Krivec orkester.

23. — Slovenski dom na Holmes Ave. priredi letno »povratek domov« prireditev. Od 1. ure dalje.

30. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Ob 11.30 sv. maša, nato kosilo, popoldne ples, za katerega igra T. Klepec orkester.

SEPTEMBER

12. — Fantje na vasi priredijo koncert ob zborovi 10-letnici, v SND na St. Clair Ave. Za ples igra Alpski sekstet.

12. — ADZ priredi »Pečenje školjk« na svojem letovišču.

13. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

20. — Društvo S.P.B. priredi romanje v Frank, Ohio.

27. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu ima vsakoletno kosilo v farnem avditoriju.

27. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis., priredi Vinsko trgatev v Parku. Kosilo z zabavo in plesom.

OKTOBER

17. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.

17. — Glasbena Matica priredi jesenski koncert z večerjo in

plesom v SND na St. Clair Ave.

18. — Občni zbor Slovenske pristave.

18. — Slovensko umetnostno združenje ima razstavo in prodajo v SDD na Recher Ave.

25. — Slomškov krožek priredi kosilo v šolski dvorani pri Sv. Vidu.

25. — Slovenski dom na Maple Hts. priredi pečenje školjk.

31. — Slovenski dom za ostarele praznuje 25-letnico z banketom in sporedom v SND na St. Clair Ave.

NOVEMBER

7. — Štajerski klub priredi martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zv. Igrajo Veseli Slovenci.

8. — Mladinski pevski zbor Kr. št. 3 SNPJ ima jesensko prireditev z večerjo in koncertom v SDD na Recher Ave.

14. — Belokranjski klub priredi martinovanje z večerjo in plesom v SDD na St. Clair Ave. Igra Tony Klepec orkester.

14. — Pevski zbor Jadran ima svoj jesenski koncert z večerjo in plesom, v SDD na Waterloo Rd. Igra Joey Tomsick orkester.

DECEMBER

6. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis., priredi miklavževanje v dvorani sv. Janeza Evangelista.

12. — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima božičnico v družabni sobi avditorija pri Sv. Vidu. Pričetek ob 2. pop.

— 1988 —

FEBRUAR

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu postreže s kosilom v farni dvorani. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.

Film o Bernardki

Mnogo naših bralcev pozna in je bralo knjigo "Bernardkina pesem", ki jo je lansko leto izdala družba sv. Mohorja v Celovcu v zbirki knjig 1986. Štirideset let po filmu "Bernardkina pesem", nagrajenem z Oskarjem, se pripravlja o Bernardki nov film.

Režiser Jean Dellenoy je izjavil, da hoče biti ta film pričevanje vere. Današnjemu človeku je treba vrniti vero, zato mu jo hoče film približati. Film predstavlja 15-letno Bernardko, ko je prvič zagledala "Gospo v belem".

Stališče rimske kongregacije za verski nauk, ki jo vodil kardinal Ratzinger, o nekaterih vprašanjih bioetike, so poznavalci že nekaj časa pričakovali. Kar nekako zahtevala jo je aktualnost vprašanj, povezanih z začetki človekovega življenja: umetna oploditev, »otroci iz epruvete«, poskusi na človeških zarodkih, nadomestno materinstvo in še kaj. Po drugi strani pa je kongregacija med pripravami dokončnega besedila pritegnila k sodelovanju vrsto strokovnjakov z vsega

DACOITS

(Nadaljevanje s str. 5)

movje. Je li bila to žival ali ljudje?

Če bi bili ljudje, zakaj bi bežali? Da bi bili to dacoits? Pa zakaj tostran reke? Mogoče me zasledujejo? Nenadoma sem se počutil kot preganjana zver. Vsak šum, vsaka senca je lahko pomenila sovražnika. Od vsepovsod lahko preži razbojnik z ostrim kukri nožem in mi prereže vrat. Bil sem tudi v napol divji deželi, vse je bilo tuje, jezik meni nepoznan, ter daleč, daleč od doma.

Nosil sem puško pripravljeno na strel. Poceni ne prodam življenja.

Plazili smo se ob robu džungle nazaj proti reki. Z lovom pač to noč ne bo nič, sedaj smo divjačina mi. Treba je misliti na poglavarja, otroke in žene, na vso vas.

Kljub vsemu mi je hudomušna misel prekrizala glavo, ko sem gledal silhueto Amarija, ki se je plazil pred menoj.

Prikupen človek, Amari, le 27 let star. Imel je namreč 14 žena, ki se verjetno plašno stiskajo v blatni kolibi in čakajo nanj, da jih otme.

Moja je vsaj samo ena in varno spi v trdni hiši v Čittagongu, kjer jo pazita dva psa in George, hrabri Gurkha iz Nepala.

Vsekakor moramo nazaj, da ubranimo vas. Razbojniki bodo napadli žene in dekleta, ropali, možem pa porezali vratove.

»Batari, Amari, nazaj v vas!«

Rinili smo v žleb, kateri se je iztekal v reko. Za bambusovim splavom smo nevidno prečkali reko, potem v drugi žleb in že smo bili v vasi.

»Kdo?«

»Maharaj, Amari, Batari!«

Poglavar nam je previdno odmaknil zapah.

»O, sahib, da si le prišel!« Objel me je od veselja. Francis je čivkal, da so se tako bali. Sedem Bengalcev je čepelo ob zidu iz trdega blata, v sobici zadaj pa se je stiskalo polno žena in otrok.

(Se bo nadaljevalo)

CERKEV JE SPREGOVORILA

Pod naslovom »Kar je mogoče, ni nujno tudi moralno« je verski tednik Družina objavil svoj komentar k najnovejšemu navodilu Cerkve o spoštovanju do porajanja človeškega življenja. Vsebina navodila je avtoritativno opozorilo o morali nesprejemljivosti določenih tehnik umetnega spočetja.

sveta. Med njimi so bili moralisti, strokovnjaki za pastoralo družine, zdravniki, specialisti za načrtovanje družine in drugi.

Besedilo, ki so ga 10. marca predstavili časnikarjem v vatiškanskem tiskovnem uradu, obsega tri poglavja, malo daljši uvod in čisto kratek sklep. Celoten naslov se glasi takole: Navodilo o spoštovanju nerojenega življenja in o dostojanstvu rojevanja. V podnaslovu pa so zapisali, da gre za odgovore na nekatera aktualna vprašanja.

Najprej je potrebno povedati, da to ni sistematično urejeno študijsko delo, ki bi v celoti razložilo nauk Cerkve o teh vprašanjih, temveč le skupek odgovorov na moralna vprašanja, ki jih je kongregacija dobila v zadnjih letih. Besedilo je torej v prvi vrsti odziv na potrebe »v bazi«.

Škofje po svetu, učitelji moralne teologije in ne nazadnje tudi strokovnjaki, ki se ukvarjajo z genetiko, biogenetiko, pomočjo zakoncem brez otrok, so se pogosto znašli na razpotju: napredek znanosti bi jim sam po sebi omogočil poseg, ki bi utegnil izpolniti pričakovanja zakoncev, niso pa bili prepričani, ali je to moralno dopustno ali ne.

Tisti, ki so pričakovali vidno odpiranje, celo aplavz napredku biogenetike, so ob izidu navodila razočarani. To je bilo mogoče razbrati že iz prvih odmevov v tisku in drugih sredstvih javnega obveščanja. »Cerkve je spet rekla 'ne' vsem najnovejšim dosežkom,« je bil nekakšen skupni imenovalac večine sporočil, nadaljevali pa so nekako takole: »Prepovedano je uporabljati umetno oplojevanje, spočetje v epruveti, ponovno je prepovedano celo splav in vse oblike protispočetnih sredstev.«

Kdor vsaj malo pozna osnovna merila krščanske moralne teologije, ni ob izidu besedila seveda niti najmanj presenečen. Znanja in tehnike, ki jih

človek uporablja, da bi si po Stvarnikovi besedi »podvrgel zemljo in ji gospodoval«, niso moralno indiferentne. V vsakem primeru zahtevajo spoštovanje temeljnih moralnih meril, ki jih označujejo med drugim služba človeku kot osebnosti, njegovim neodtujljivim pravicam in nenazadnje: človekovo srečo, njegovo dobro moramo gledati v njegovi celostni podobi, ki odseva božji načrt s človekom in stvarstvom. Vsak poseg v človekovo telo je tudi moralno odgovorno dejanje. Posebej to velja za področje spolnosti, kjer so v igri »temeljne vrednote življenja in ljubezni«. Vsi posegi, ki jih je sposobna opraviti biomedicina, morajo skozi kritično rešeto dostojanstva človekove osebe in božjega, ki ga nosi v sebi.

Vsa bolj ali manj otipljiva navodila, ki jih najdemo v besedilu kongregacije za verski nauk, je mogoče izvajati iz dveh temeljnih načel:

— Vsako človeško bitje ima pravico živeti, in sicer vse od trenutka spočetja pa do naravne smrti. Te pravice mu ne more odvzeti nihče.

— Izvirnost posredovanja življenja je nedotakljiva. To je dejanje, ki je zaupano naravi in se uresničuje v osebni dejavnosti, se pravi v popolni in vzajemni podaritvi zakoncev.

Če postavimo ti dve načeli za začetek vsakršnega razmišljanja o teh vprašanjih, potem lahko logično sklepanje poteka samo v eno smer. O splavu kristjan sploh ne razpravlja, kajti »človeško bitje je treba spoštovati kot osebnost od prvega trenutka njegovega bivanja«. Splav pomeni umor čisto določene človeške osebe, ki ima v sebi nespremenljivo zapisano vsa genetska sporočila in bi se brez zločinkega posega človeške roke razvila v enkratno in neponovljivo osebnost. Zato je Cerkve nekoliko zadržana tudi do raznih preporodničarji izvajajo pred rojstvom. Vsi posegi morajo biti narejeni ob polnem soglasju staršev in ob doslednem spoštovanju življenja nerojenega otroka. Seveda besedilo odločno odklanja uporaba zarodkov kot nekakšen »biološki material« ali še za kaj hujšega.

(dalje na str. 7)

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Za zanesljivost in stvarnost cen pri "kupovanju" ali prodaji Vašega rabljenega avtomobila se Vam priporoča slovenski rojak

Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388

Slovenske narodne pravljice
in pripovedke:

ZAČARANI VRT

Izbral in uredil:
Vladimir Kavčič

O TREH GRAHIH

Ko se je nekoč siromakov sin odpravljaval v svet, mu oče ni mogel dati na pot nič drugega kot dobre nauke.

»Pojdi, sinko,« mu je rekel, »kamor hočeš! Samo nikar ne pozabi pobrati in shraniti prve stvari, ki jo najdeš.«

Tako sta se poslovila. Oče je ostal doma in čakal, kako bodo njegovi nasveti obrodili, sin pa je po dolgi prašni cesti s torbo na ramenih odromal v daljni svet.

Hodil je že toliko časa, da od utrujenosti niti glave ni več mogel držati pokonci. Tedaj je na tleh zagledal grahovo zrno. Spomnil se je očetovega nasveta, pobral zrno in ga spravil v torbo. Kmalu zatem je našel še eno in preden se je večer spustil na zemljo, je imel že tudi tretje v torbi.

Kasno v noč je prišel do grofovega gradu in zaprosil za prenočišče. Grofica, ki mu je prišla odpirat, ga je premerila od glave do pete. Mladenič ji je bil takoj všeč, še bolj pa je ugajal njeni hčerki, ki je stala poleg nje in od sramežljivosti takoj pobesila pogled, ko je zagledala čednega tujca. Spustili sta mladeniča v grad in mu dovolili, da prenoči v njem.

»Ta tujec, ki smo ga vzeli pod streho, gotovo ni siromak,« je grofica pri večerji razlagala svojemu možu. »Njegovo vedenje kaže, da je boljega stanu. Najbrž se je samo preoblekel, da bi videl, kako je pri nas. Zdi se mi, da bi najino hčer rad vzel za ženo. Kmalu bomo videli, če imam prav...«

Svojemu služabniku pa je naročila, naj odkaže tujcu slabo posteljo in skrit v bližini opazuje, kaj je počel ponoči. »Če je siromak, bo dobro spal tudi na slabi postelji, če pa je iz dobre hiše, se bo vso noč premetaval,« je grofica pojasnila svojemu možu.

Mladeniču res odločijo prenočišče, kakor je bilo ukazano. Slek se je in legel. Ker pa je bil, da mu ne bi ponoči izmaknil torbe, ki je bila njegovo edino premoženje, si je dal pod glavo. Torba pa ni bila dobro zaprta. Zato so trije grahki venomer silili na tla. On pa jih je pobiral in jih nazaj v torbo. Komaj je enega nazaj, že mu je ušel drugi iz nje. Ko je drugega v torbo, se je že tretji začel iz nje. Tako je šlo vso noč in kljub utrujenosti ni mogel zatisniti očesa.

»No, kako je bilo?« je drugo jutro vprašala radovedna grofica služabniku, ki je skrit pod posteljo opazoval tujca.

»Celo noč se je premetaval. Me je bilo strah, da se bo postelja podrta name.«

»Aha! Takoj se mi je zdelo, da ni siromak!« se je razveselila grofica in odhitela veselo novico sporočit grofu in grofici. Vsi trije se dogovore, da morajo tujca vsaj še en dan zadržati na gradu. Da bi se povsem prepričali o njem, ali je res samo preoblečen imenitnik, mu hočejo drugo noč postlati v mehki grofovski postelji.

Ker so bili z mladeničem zelo prijazni, so ga res pregovorili, da je še en dan ostal njihov gost. Po dobri večerji mu za prenočišče odkažejo bogato opremljeno grofovsko sobo.

»No, vedno lepše!« si je mislil siromak. »Videti je, da sem v dobri in poštenu hiši. Čemu bi dajal torbo pod glavo in vso noč lovil grahe! Raje se pošteno naspim.«

Torbo obesi na obešalnik in se spravi v posteljo. Ker prejšnjo noč ni niti očesa zatisnil, je pri priči zaspal in se zbudil šele zjutraj.

»Kako je bilo nocoj?« je grofica zjutraj spet vprašala služabnika, ki se je bil skril pod gostovo posteljo.

»Spal je nepretrgoma!« se je glasil odgovor.

»Saj sem vedela, da ni siromak,« je vzkliknila vzradoščena grofica. »Najmanj grof mora biti, če ni celo kraljevič!«

Seveda je novico še toplo odnesla možu in hčerki.

Po zajtrku pride mladenič h grofu, da bi se mu zahvalil za gostoljubnost in da bi se poslovil.

»Kam nameravaš sedaj, prijatelj?« ga je nagovoril grof.

»Naprej po dolgi prašni cesti. Niti sam ne vem, kam.«

»Če je pa tako, ostani pri nas,« ga je povabil grof. »Hčerko imam tvojih let. Videl si jo in upam, da ti je všeč. Če te je volja, ti jo še danes dam za ženo. Potem pa že bo, kakor Bog hoče!«

Mladenič je sprva ostrmel ob tej velikodušni ponudbi, a se je kmalu zavedel, da se mu takšna sreča ne bo nikoli več nasmehnila, in hitro privolil v ženitev.

Poroka je bila še isti dan. Povabili so svate in napravili veliko gostijo, ki je trajala štirideset dni in štirideset noči. Ves ta čas ni bilo videti na gradu niti enega žalostnega obraza. Celo srečni ženini si ni belil glave, kako se bo vse izteklo.

Ko pa je minil štirideseti dan, je grofica poklicala zeta k sebi in mu rekla:

»Sinko moj! Gostija je končana. Jutri se odpravita na pot, da pokažeš ženi svoj grad.«

»Svoj grad!« bi bil ženini

skoraj zakričal od presenečenja. Le malo je manjkalo, da ni povedal po pravici in resnici, da ima njegov oče le raztrgano bajto in nič drugega. Toda v zadnjem hipu se je še premislil in molče pristal, da naslednjega dne popelje nevesto v svoj grad. Tisti trenutek pa ga je seveda minilo veselje, globoka žalost in skrb sta mu legli na obraz.

»V očeh ti berem, da se težko ločiš od nas,« je dobrohotno ugotovila grofica. »Potolaži se, ljubi moj zet, saj se kmalu spet vidimo. Ostanita tam samo nekaj časa in se potem spet vrnita k nam!«

Naslednjega dne so naložili na voz tri vreče ovsa za konja in vrečo denarja. Nanje sta sedla mladoporočenca in dva služabnika in odpeljali so se — proti ženinovemu gradu.

Žalostna je bila mlada gospa, še bolj žalosten pa je bil njen mož. Vsi so verjeli, da zaradi tega, ker sta se pravkar ločila od doma. Žalost je mladega moža tako potrla, da ni spregovoril več niti besedice in ženi se je še bolj zasmilil, ker je verjela, da je tako mehkega srca. On pa je ves čas mislil le na trenutek, ko se bodo znašli pred očetovo podrto bajtico in bo njegova laž postala očitna.

Proti večeru se je voz s popotniki že pomikal skozi mrčen gozd. Mlada gospa, ki ji je postalo tesno pri srcu, je povprašala svojega potrtega moža, ali je še daleč do njegovega gradu.

»Ej, daleč, zelo daleč je še do tja,« ji je odgovoril. »Brez skrbi se še lahko napiši!«

Ona je res zadremala, on pa je izrabil to priložnost in skočil z voza. Stekel je v gozd, pripravljen na kakršnokoli nevarnost, le da ne bi moral priznati ženi, kako je z njim v resnici. Komaj pa je napravil par skokov proč od poti, že mu je prišel nasproti mož z belo glavo, kakršnega ni videl še nikoli poprej.

»Kam hitiš v tej temni noči?« ga je ogovoril beloglavec.

»Rajši v smrt kot v sramoto,« je odvrnil mladenič in odkrito priznal beloglavcu, kaj se mu je zgodilo.

»Čemu bi se žalostil, prijatelj?« ga je zavrnil ta. »Raje sedi na voz k svoji mladi ženi in se pelji naprej! Kmalu prideš do mojega gradu. Jaz prav sedaj odhajam zdoma in se celo leto ne vrnem. Medtem lahko vidva gospodarita v njem. A nikar ne pozabi: Ko se bom vračal, se bo grad močno stresel. Tedaj ga morata pri priči zapustiti. Če se le malo zamudita, vama odbija zadnja ura.«

Mladi mož se je lepo zahvalil starcu in se vrnil k vozu, ki

ga je čakal na cesti.

»Skoraj smo zablodili in medtem sem našel pravo pot,« je potolažil vznemirjeno ženo, ki se je bila medtem prebudila in ga nestrpnost pričakovala. »Zdaj ni več daleč do mojega doma.«

Kmalu so prišli iz gozda in pred njimi je zablestel velik, osvetljen grad. Pred vrati jih je čakala cela vrsta prazne oblečenih hlapcev, ki so se priklanjali in pozdravljali goste kot svoje gospodarje.

»Joj! Tvoj grad pa je lepši od našega!« se je začudila mlada grofica in komaj prikrivala zadovoljstvo, da je upoštevala nasvet svoje premetene matere in se poročila z na videz siromašnim tujcem.

Pa je minil teden, minil je mesec v veselem in zadovoljnem življenju v gradu. Približal se je konec leta... Tedaj pa se je grad nenadoma zavrtel in stresel tako močno, kot bi se hotel porušiti. Grof-siromak se je spomnil besed beloglavega starca in začel iskati ženo, da bi zbežala. Toda žene ni našel nikjer. Tekal je iz sobane v sobano, iz kleti v klet, iz shrambe na podstrešje in od tam spet v klet. Žene nikjer. Namesto žene je naposled našel v kleti grdo starko z narsenim pogledom. Toda on ni opazil njenega odurnega pogleda, preveč je bil v skrbeh za svojo ženo. Obrnil se je k starci in jo lepo poprosil:

»Ali veste, dobra mati, kje je moja žena? Povsod jo iščem, a je nikjer ne najdem. Še danes morava umreti, če ne zapustiva gradu prej, preden se vrne njegov gospodar!«

»Nič se ne boj!« mu je odgovorila starka. »Pojdi h kuharici in ji povej, naj zmelje sedemkrat vsejano žito. Iz tiste moke naj sedemkrat zamesi kruh in naj ga sedemkrat speče. Ta kruh naj položi pred grajska vrata, drugo naj te ne skrbi!«

Grof-siromak je stekel h kuharici in ji naročil, kakor mu je velela starka.

Komaj pa je opravil naročeno, že se je grad drugič stresel. Zdaj tako močno, da so stene pokale.

»Grad se bo stokrat porušil, preden bo spečen tisti kruh,« je pomislil grof-siromak. »A zdaj ni več druge pomoči, raje umrjem, kot da bi svojo ženo spravil v žalost in sramoto.«

Medtem pa je kuharica že spekla kruh in ga položila pred grajska vrata. To je storila zadnji hip, kajti proti grajskim vratom se je že valil strašanski zmaj, ki je imel sedem glav in v vsaki glavi sedem jezikov.

»Po ljudeh smrdi v mojem gradu!« je tulil že od daleč. Iz žrel pa mu je švigal sedemkrat sedem metrov dolg plamen.

»Hej, vrata, železna vrata mojega gradu, ali ne poznate več svojega gospodarja, da se nočete odpreti?« je kričal.

Takrat pa je spregovoril sedemkrat spečeni kruh in rekel:

»Zmaj! Tvoj trud je zaman. Le če se daš sedemkrat posejati, sedemkrat požeti, sedem-

krat zmleti, sedemkrat speči, potem pridi in se ti uma-knem!«

Zmaj se je strašno razsrdil. Iz žrela so mu zasikali sedemdesetkrat sedem metrov dolgi plameni in z vso močjo se je zagnal v vrata. Grad se je stresel in se trikrat zavrtel. Toda vrata se niso vdala. Zmaj se je drugič vrgel vanje, tako močno, da se je grad šestkrat zavrtel, vrata pa se niso zganila. Zmaj se je še tretjič zagnal vanje in sicer s tako močjo, da se je sam razletel na tisoč koscev in poginil pred svojim gradom.

Tako sta grof-siromak in njegova žena ostala gospodarja v zmajevem gradu. Še danes živita v njem, če le nista umrla. Kdor ne verjame, naj sam pogleda. Ko bo našel zmajeve zobe, bo vedel, da je na pravem kraju.

(Konec)

Cerkev spregovorila

(Nadaljevanje s str. 6)

o čemer je bilo v zadnjem času veliko zapisanega.

Spočetje otroka je enkratno dejanje, osebno dejanje, ko se zakonca podarita drug drugemu. Pomembno je poudariti zlasti dejstvo, da ne gre zgolj za fiziološko razsežnost zakonskega dejanja, temveč je treba upoštevati duhovno: ljubezen, predanost. Zato je razumljivo, da cerkveno učitelstvo odklanja vsakršno obliko spočetja, ki izključuje osebno in zavestno sodelovanje obeh staršev, pa naj gre za spočetje v epruveti, umetno oploditev s posredovanjem tujega darovalca, kakor tudi nadomestno materinstvo.

Če vemo, da mora biti Cerkev zvesta evangeliju, bi drugačna stališča težko pričakovali. Gre tudi za osnovne vrednote življenja, in če bi tukaj padla načela, nihče ne bi mogel napovedati, kam bi to pripeljalo. Zgodovina ponuja kar preveč zgodbinskih dokazov.

Sestavljenci besedila so pokazali človeško razumevanje do staršev, ki ne morejo imeti otrok. Želja po naraščanju je nekaj naravnega, ne moremo pa govoriti o pravici do otrok. Zakonci, ki sami ne morejo imeti otrok, tako pravi navodilo, naj to vzamejo kot deleženje na trpljenju, ki ga je za odrešenje sveta vzel nase Kristus. Neposredno za tem priporočilom, ki ga seveda morejo upoštevati le verujoči kristjani, pa je priporočilo zdravnikom in raziskovalcem, naj vložijo vse svoje sile in znanje v odpravljanje nerodovitnosti. Na koncu pa vabijo vse in vsakogar k razvijanju in poglobljanju čuta odgovornosti, ki se je morda ravno na področju spolnosti v zadnjem času kar nekako razgubila, kakor voda v pesku. To pa je spodbuda, ki bi jo morali upoštevati vsi ljudje dobre volje, ne samo verujoči.

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

XXVIII.

Izpolnjeno naročilo

Bil je dvanajsti oktober devetnajste nedelje bo binkošnih v Gospodovem letu tisoč petsto štiriinštiridesetem, ko je na prestolu sv. Petra v Rimu sedel papež Pavel III. To je bilo deseto leto njegovega papeževanja, ko je Oglej v zatonu svoje slave štel štiriinštirideseto leto patriarha Marina Grimanija in je v Ljubljani Urban Textor nadomestil škofa Kacijanarja, vnetega Trubarjevega zagovornika ter je goriška dežela bila podložna Habsburžanu, nadvojvodi Ferdinandu. Ta je na goriški grad postavil deželnega poglavarja pl. Gabrijela Salamanca, grofa Ortenburškega in njegovega namestnika grofa Hieronima Attemsa.

Napočil je zmagoslavni dan, ko so ljudje pozabili na krivice, ko trdi žulji niso več boleli, ko so se od udarcev biča upognjeni hrbti vzravali, ko so se plemenitniki in preprosti ljudje družno napotili na sveto goro Skalnico. Revščina in bogastvo sta preplavila goro. Vse je romalo k Mariji, vse je klicalo njeno ime.

Od severa so prihajali, iz Idrije, Cerkna, Tolmina in Bovca, iz avstrijskih dežel iz Celovca, Linza in Gradca; pa od vzhoda, iz Gorice, Vipavske, Postojne in Ljubljane; od juga, iz Trsta in Istre, iz Ogleja in Gradeža; pa od zahoda, iz Vidma in Krmina in Furlanije, iz Brd in Benetk.

Prvi v tej mogočni procesiji stopajo skalniški zidarji. Jan in Štefan menjaje nosita skalniško bandero. Zadaj stopa mojster Gregor, ob strani stoji hčerka Meta s Francetom, ki bosta prva na Skalnici sklenila poroko. Skalniški zidarji hodi jo lahkotno, prosti vseh težkih bremen.

Prazen je danes Grgar in druge okoliške vasi. Vse je na romarski poti na Skalnico. Postavna Fanika iz Cegla stopa na čelu delavcev iz opekarne. Praznično so oblečeni, obrazi so jim sveži. Izginilo je z njih vse blato, ilovica se ne drži njihovih rok. Tudi delavci iz renške frnaže stopajo v sprevodu in Polde Mozetič, Gregorjev prijatelj, je z njimi. V procesiji so vsi ljudje, ki jih je Urška na svojih poteh obiskala in jim pripovedovala o Marijinem naročilu.

Goriška gospoda se je v glavnem peljala v kočijah, ki so škripale po strmi poti. Ljudje so se jim vdano umikali in jih puščali naprej. Med zadnjimi je bil Jernej z vozom, na katerem je sedela Urška, ki je težko dihala in lovila sapo. Vendar je bila vesela, da je dočakala ta dan, ko se bo njeno

poslanstvo končalo.

Medtem se je obred posvečenja na Skalnici začel. Škof je zmolil dolge molitve pred posvečenjem, nato z blagoslovljeno vodo poškropil zunanje zidove s prošnjo, naj bi božja moč zadržala vse sovražnike tega svetišča daleč proč, da bi mu ne mogli škodovati. Nato je stopil v cerkev, da jo vzame v posest. Zadel je pesem: *Veni, Sancte Spiritus*.

Od enega kota cerkve do drugega sta bili potegnjeni dve črti iz pepela v obliki Andrejevega križa, kar naj bi pomenilo začetno črko Jezusovega imena v grškem jeziku. To naj bi pričalo, da mora biti cerkev posvečena le Kristusu. In s tem je bil prvi del obreda končan.

Na veliki ploščadi zunaj cerkve je hrumela množica, zvonovi so narahlo pritrkovali in sonce je razlivalo svoj zlati sijaj na ta srečni košček goriškega sveta.

V notranjosti cerkve se je obred nadaljeval. Škof je s prav za to priložnost blagoslovljeno vodo, ki je imela poleg soli še pepel in vino, blagoslovil oltar in vso cerkev.

Skalniška cerkev je sedaj očiščena in Bogu izročena. Glavni Marijin oltar, ki stoji na vzvišenem prostoru, izdelan in kraškega kamna, čaka na relikvije prvih oglejskih mučencev, ki jih je škof prinesel v sprevodu med petjem antifon.

Škof je relikvije položil na oltar, jamico v sredini mazilil in vanjo dal relikvije ter pokril s kamnito ploščico. Tudi oltarno mizo je trikrat mazilil na petih mestih, v spomin petih Kristusovih ran. Sledilo je še maziljenje cerkvenih sten na dvanajstih mestih, zaznamovanih s križem.

Cerkev na Skalnici je posvečena, v njej se bodo lahko brale svete maše, v njej bo nebeška Mati delila milosti verne mu ljudstvu. Tako pojeta skalniška zvonova, tako misli po božno ljudstvo, tako živo čuti videnka Urška, ki kleči v prvi klopi. Ob njej so vsi, ki so bili deležni prvih milosti na gori.

Urška se poslavlja od zemeljske Skalnice na poti k nebeški. Saj tako bitje ne more dolgo živeti. Njene oči žarijo v svitu onstranstva in blaženi nasmeh je ena sama zahvala nebeški Materi Mariji.

Svetih obhajil je toliko, da duhovniki kar po cerkvi obhajajo. In še zunaj cerkve stojijo verniki, ki bi radi prejeli božji kruh. Tudi k njim se sklanjajo duhovniki. Marijina hiša je posvečena v božji hram in tudi duše vernikov so postali božji templji, božja last.

»Ite missa est!« zapoje škof pred oltarjem.

»Deo gratias!« odgovori vsa cerkev.

Potem znova zadoni glas škofa posvečevalca: »Te Deum laudamus!« in vsa cerkev poje »Tebe Boga hvalimo«, tudi ljudstvo na prostem in zvonovi v zvoniku.

Zaključna slovesnost na Skalnici je bila poroka mojstrove hčere Mete s Francetom. Njuno zvezo je blagoslovil vikar Luka Piter in jima voščil vso srečo v življenju. Vsi Piskovi in Tkalčevi so prisostvovali obredu in veliko vernikov, ki se niso mogli ločiti od svetega kraja.

Urška se je kar opotekla, ko je iz cerkve stopila v sončni sij poldneva. Začutila je na sebi sočutne poglede. Mnogi so jo prvič videli, a kdor je Urško spoznal pred štirimi leti, jo je žalostno gledal, ji stiskal roko in molče odhajal.

Urškine ustnice so se s težavo premikale, a čutila je dolžnost, da se tudi sedaj ljudem zahvali.

»Hvala vam, dobri ljudje, Marija naj vam povrne!«

»Tudi tebi, Urška, ki si največ žrtvovala,« ji je rekel grof Hieronim, njegov sin Adam pa je molče prijel Urško za roko in jo poljubil, a jo je naglo umaknila in se mu nasmehnila.

»Zbogom, Adam, čuvaj nad Janom, ostani mu prijatelj.«

Vikar Luka je pregovoril škofa, da bi ne zaslišal Urške o prikazanju: »Komaj stoji na nogah. Zelo slaba je. To jutro se je poslovila od Skalnice. Menim, da ji bodo skalniški zvonovi v kratkem zvonili k pogrebu.«

Škof Egidij Falzetta je resno dejal: »To je ponovni dokaz o resničnosti prikazanja. Izgubili bomo Urško na zemlji, a pridobili priprošljico v nebesih.«

XXIX.

Odhod k Materi

Ko se je Urška vrnila domov, je legla. Vročina jo je kuhala in na razpokanih ustnicah se je prikazala kri. Mati Tereza je bila ob njej in ji hladila vroče čelo. Bolnica je s težavo dihala in od časa do časa izgubila zavest. Na noč se je umirila in prepoznala svoje drage, ki so stali okrog postelje. Mati, oče, babica, Jera in Jernej, Jan, mojster Gregor s hčerko in zetom.

Meta se je sklonila nad Urško in je zašepetala:

»Odhajava spet v Ljubljano, nasvidenje, draga Urška!«

»Da, nasvidenje v nebesih,« je dahnila. Potem se je zazrla v razorani mojstrov obraz.

»Ne, Urška, jaz ostanem,« jo je razumel.

»Hvala, mojster, saj ne bo za dolgo.«

Vem, otrok moj, vem, je v srcu odgovarjalo mojstru Gregorju, ki ga je samo pogled na srečno Meto zadrževal, da ni bruhnil v jok.

Pozno ponoči se je še Jan poslovil in odtaval proti domu. Ozrl se je proti nebu, kjer bo kmalu njen večni dom.

»Odpusti mi, Vsemogočni, če sem še navezan na to blago

bitje. Tvoje in in vdano izgovarjam svoj "zgodi se". Kakor ti hočeš in kadar ti hočeš. Hvala ti, da si jo postavil na pot mojega življenja, hvala ti, da mi jo sedaj odvzemaš, da bom prost vseh zemeljskih vezi stopil na pot, ki pelje do tvoje-ga oltarja.«

Urška je preživela noč, a bila je samo še brleča lučka. Prišel je vikar Luka in Urška je prosila, da bi jo spovedal.

»Prav, Urška, če tako želiš.« Vsi so odšli iz sobe, ostala sta sama.

»Ali mislite, da sem vse izvršila, kar je Mati božja zahtevala od mene?« se je njena tenkočutna duša še vedno borila z dvomi.

»Več bi ne mogla narediti. Še angeli bi omagali pred tako nalogo, ti pa si ji bila zvesta do konca, ji je odgovoril z glasom, ki se je lomil od ganotja.

(Dalje prihodnji tork)

Ameriška Domovina
je Vaš list!

MALI OGLASI

FOR SALE

2-family home with garage. St. Vitus area. Please call 953-8022, from 9 to 4 p.m. (54-57)

Looking for Garage

In St. Vitus area. Call 361-7328. (54-55)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444 (x)

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

MALI OGLASI

House for Sale

Double on E. 76 St. Close to Donald Ave. Call 951-5841. (55-58)

House for Sale

1 family with 2 garages. Newly decorated. 1119 E. 67 St. Call 431-5054. (55-56)

Maintenance Position

Full time maintenance-custodial position available for a church and school. Experience with electrical, plumbing and carpentry skills preferred. Salary and fringe benefits. Applications accepted until August 5, 1987 at St. Vitus Church, 6019 Glass Ave., Cleveland OH 44103, or call 361-1444. (55-58)

Stanovanje v najem

Bella Dr., blizu Slovenskega doma za ostarele. 1 spalnica, peč, hladilnik, preproge. Pralni stroji. 261-0430. (55-58)

V najem

Stanovanje z 2 spalnicama zgoraj, na St. Clair Ave. V svetovidski okolici. Kličite po 6. uri zvečer: 942-6750. (55-56)

Job Shop Experience

Turret lathe and set-up. Ask for Mark. Call 531-4191. (55-58)

HIRING! Government jobs in your area. \$15,000 to \$68,000. Call (602) 838-8885 Ext. 1772. (50-57)

Waitresses and Bartender

Wanted

Full time or part time. Kuhar's Restaurant, 434 E. 200 St. Call 481-9510.